

Деякі питання організації бухгалтерського обліку на підприємстві

Складання та зберігання первинних документів у електронному вигляді. Міністерство фінансів України Листом від 27.01.2012 р. № 31-08410-07-27/1808 нагадало про вимоги до первинних документів, створених в електронному вигляді.

1. Первинні та зведені облікові документи повинні мати такі обов'язкові реквізити: назва документа, дата і місце складання, назва підприємства, від імені якого складено документ, зміст і обсяг господарської операції, одиниця виміру господарської операції, посади осіб, відповідальних за здійснення господарської операції і правильність її оформлення, особистий підпис або інші дані, які дають змогу ідентифікувати особу, що брала участь у здійсненні господарської операції;

2. Первинні документи, облікові реєстри та бухгалтерська звітність, створені у формі електронного документа, повинні зберігатися на електронних носіях інформації у формі, що дає можливість перевірити їх цілісність на цих носіях, і протягом терміну, який не може бути меншим терміну, встановленого Головним архівним управлінням при Кабінеті Міністрів України для відповідних документів на папері (Наказ Головного архівного управління від 20.07.1998 р. № 41. До речі, цей наказ втратить чинність з 01.01.2013 р. на основі наказу Міністерства юстиції від 12.04.2012 р. № 578/5 «Про затвердження переліку типових документів, що створюються під час діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, інших установ, підприємств та організацій, із зазначенням строків зберігання документів»).

Свою думку щодо застосування первинних документів, створених в електронному вигляді, для цілей оподаткування, виклала ДПАУ (Лист від 26.12.2011 р. № 10406/7-18-4017). Податкове відомство не заперечує щодо ведення платниками податків в електронному вигляді документів з обліку доходів, витрат та інших показників, пов'язаних із визначенням об'єктів оподаткування (податкових зобов'язань), первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів, за умови, що такі документи підписуватимуться електронним цифровим підписом, посилений сертифікат якого надано платником податків до органу ДПС відповідно до договору про визнання електронних документів, укладеного з органом ДПС та що при проведенні перевірок посадові особи органів ДПС будуть отримувати від платників копії документів, що належать до предмета перевірки.

Відтепер посилені сертифікати відкритих ключів можна отримати безкоштовно. Адже з 30.05.2012 р. розпочав свою роботу Акредитований центр сертифікації ключів Інформаційно-довідкового департаменту державної податкової служби (офіційний сайт Центру в мережі Інтернет - <http://www.cskidd.gov.ua>).

Перелік документів, необхідних для отримання посиленого сертифікату ключа для юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, наведено на сторінці «Реєстрація користувачів», адреси представництв Центру в м. Києві та обласних центрах – на сторінці «Контакти».

Облікова політика щодо основних засобів та малоцінних необоротних матеріальних активів. Міністерство фінансів України Листом від 14.05.2012 р. № 31-08410-07-25 надало роз'яснення щодо необхідності перегляду облікової політики підприємства при зміні вартісних ознак предметів, що входять до складу малоцінних необоротних матеріальних активів (МНМА). Лист нагадує про норми П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», якими визначено три типи випадків, при яких змінюється облікова політика – при зміні статутних вимог, вимог органу, який затверджує П(С)БО, або якщо зміни забезпечать достовірне відображення подій або операцій у фінансовій звітності підприємства. На думку Міністерства фінансів України, зміна установлених підприємством вартісних ознак предметів, що входять до складу малоцінних необоротних матеріальних активів, не відноситься до жодного з випадків, при яких необхідна зміна облікової політики, а відноситься до поняття зміни облікових оцінок, задекларованого у тому ж П(С)БО 6. Тому наказ про облікову політику підприємства при зміні вартісних меж МНМА змінювати не потрібно, а це означає, що не потрібно здійснювати ніяких коригувань у бухгалтерському обліку щодо основних засобів, зарахованих на баланс до дати, коли було змінено вартісну межу МНМА.

Нова класифікація підприємств за обсягами діяльності

Набув чинності Закон України «Про розвиток і державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012 р. № 4618-VI, яким визначено нову класифікацію підприємств за обсягами діяльності. Законом доповнено ст. 55 Господарського кодексу про те, що відтепер суб'єкти підприємництва поділятимуться на суб'єктів малого підприємництва (у тому числі мікропідприємництва), середнього підприємництва та великого підприємництва. Зміни в класифікації безпосередньо стосуються обліку і звітності с.г. підприємств, оскільки тепер більше таких підприємств відповідатиме критерію саме малих підприємств.

Нагадаємо, що малі підприємства складають фінансову звітність за П(С)БО 25 «Звіт суб'єкта малого підприємництва». В той же час великі та середні підприємства, подають податкові декларації до органу ДПС в

Актуальні питання практики

електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб (п. 49.4 ст. 49 Податкового кодексу).

Отож, до суб'єктів мікропідприємництва відносяться юридичні особи - суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 10 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 2 млн. євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України.

Суб'єктами малого підприємництва є юридичні особи, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 млн. євро (попередні критерій – не більше 50 осіб, та не більше 70 млн. грн.).

Суб'єктами великого підприємництва є юридичні особи, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) перевищує 250 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності перевищує суму, еквівалентну 50 млн. євро.

Суб'єктами середнього підприємництва, є підприємства з середньою чисельністю працівників в межах від 50 до 250 осіб та з доходом від будь-яких видів діяльності в межах від 10 до 50 млн. євро.

Зміни Порядку визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей

Постановою Кабінету Міністрів України від 07.12.2011 р. № 1253 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань оцінки майна» кардинально змінено Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, знищення, нестачі (псування) матеріальних цінностей (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 22.01.1996 р. № 116).

З Порядку вилучено 7 з 10 пунктів, які регламентували порядок самостійного розрахунку підприємством розмірів таких збитків. З дня затвердження нового Порядку розмір збитків, завданих суб'єкту господарювання, якщо у його майні немає державної частки та якщо він не користується майном, що перебуває у державній чи комунальній власності, визначається шляхом проведення незалежної оцінки відповідно до національних стандартів оцінки (до Закону України від 12.07.2001 р. № 2658-III «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні також внесено відповідні зміни»). У випадку завдання майнової шкоди державі, територіальній громаді чи суб'єкту господарювання з державною (комунальною) часткою в статутному (складеному) капіталі, розмір збитків визначається відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 10.12.2003 р. № 1891 «Про затвердження методики оцінки майна».

Із сум, що стягнені відповідно до Порядку, здійснюється відшкодування збитків, завданих підприємству, установі і організації з врахуванням фактичних витрат підприємства на відновлення пошкоджених або придбання нових матеріальних цінностей та вартості робіт з їх відновлення. Залишок коштів перераховується до державного бюджету.

Незалежну оцінку майна, відповідно до законодавства про оцінку майна, проводить на договірних засадах суб'єкт професійної оціночної діяльності, і його послуги є платними. У той же час Порядком у переліку витрат і збитків, які відшкодовуються за рахунок стягнених сум, не передбачено відшкодування підприємству витрат на незалежне оцінювання розмірів збитків, оскільки такі витрати не відносяться до робіт з відновлення матеріальних цінностей. Отже, у разі виникнення ситуації з розкраданням, знищенням (псуванням) цінностей, якщо суб'єкт господарювання має намір стягнути суму збитку з винної особи, такі витрати на оцінку він несе за власний рахунок.

ПДВ: облік податкових накладних

Облік запізнених податкових накладних. Формування податкового кредиту. В уточнюючій податковій консультації, затвердженій наказом ДПСУ від 16.02.2012 р. № 127, надано роз'яснення низки актуальних питань:

- відсутність факту реєстрації платником податку – продавцем товарів/послуг податкових накладних в Єдиному реєстрі та порушення порядку заповнення податкової накладної не дає права покупцю на включення сум ПДВ до податкового кредиту та не звільняє продавця від обов'язку включення суми ПДВ, вказаної в податковій накладній, до суми податкових зобов'язань за звітний період;

- податкова накладна, яка отримана у періодах, наступних за періодом, в якому її виписано, включається до реєстру отриманих податкових накладних та до податкової декларації в тому звітному періоді, на який припадає дата отримання податкової накладної. В цьому випадку уточнюючий розрахунок не складається. Крім того, причини отримання запізнених податкових накладних (зі строком давності до 365 днів) у періодах, відмінних від періоду їх виписки, підтверджувати не потрібно;

- якщо податкова накладна та/або розрахунок коригування до податкової накладної зареєстровані в Єдиному реєстрі у місяці, наступному за їх випискою (але не пізніше ніж протягом 20 к. д. з моменту їх виписки), то підприємство - покупець товарів/послуг має право відобразити таку податкову накладну та/або розрахунок коригування до податкової накладної у складі податкового кредиту у звітному періоді їх виписки та включити їх до реєстру отриманих податкових накладних у звітному періоді їх виписки за умови дотримання інших вимог щодо формування податкового кредиту, встановлених Податковим кодексом;